

Udruga BIOM

HUSZPO

(Hrvatska udruga stručnjaka zaštite prirode i okoliša)

Uključivanje javnosti u javne rasprave u postupcima zaštite okoliša u pandemijskim uvjetima

(u okviru programa Fond za aktivno građanstvo u Hrvatskoj)

Smjernice

HRVATSKA UDRUGA STRUČNJAKA
ZAŠTITE PRIRODE I OKOLIŠA

Zagreb, studeni 2020.

Nositelj projekta:	Udruga BIOM Čazmanska 2, 10 000 Zagreb e-mail: info@biom.hr web: www.biom.hr tel: 01/ 55 15 324
Partner:	Hrvatska udruga stručnjaka zaštite prirode i okoliša Berislavićeva 6, 10 000 Zagreb e-mail: huszpo@huszpo.hr web: www.huszpo.hr tel: 099 3514 744

Projekt sufinancira Fond za aktivno građanstvo u Hrvatskoj kao dio Europskog gospodarskog prostora i Norveških financijskih mehanizama 2014. – 2021. koje financiraju Island, Lihtenštajn i Norveška.

AKTIVNOST 3. 3. IZRADA UPUTA ZA ODRŽAVANJE JAVNOG IZLAGANJA UNUTAR JAVNIH RASPRAVA VEZANIH UZ GOPZEM, PUO, SPUO

Na temelju rezultata upitnika te rasprave provedene tijekom prve (10.9.2020.), druge (9.10.2020.) i treće radionice (13.11.2020.) s dionicima, sastavili smo nacrt Smjernica za održavanje javnog uvida i izlaganja unutar postupka javne rasprave za GOPZEM, PUO, SPUO u pandemijskim uvjetima, koje ćemo uputiti u MINGOR kao smjernice koje se mogu dalje primjenjivati uz postojeće zakonske propise. Kroz pilot projekt testirat će se većina predloženih smjernica na odabranoj javnoj raspravi, predvidivo u prosincu 2020. (Izmještanje dijela državne ceste DC36 Gradec Pokupski – Lijevo Sredičko, Zagrebačka županija) u suradnji s nadležnim tijelom (Zagrebačka županija) te ovlaštenikom (Ires Ekologija d.o.o.) i projektantom (Inženjerski projektni zavod d.d.).

Pojmovi korišteni u tekstu:

Osoba za informiranje javnosti – jest osoba na regionalnoj razini (imenuje i financira Županija iz vlastitog proračuna), kojoj se javnost/zainteresirana javnost može obratiti u vezi svih pitanja i nedoumica o samom procesu javnog uvida i sudjelovanja na javnom izlaganju te pomoći kod pisanja komentara i primjedbi. Kontakt osobe je naveden na stranicama Županije te na obavijesti o održavanju javnog uvida za svaki projekt.

Osoba za komunikaciju s javnošću – jest osoba na nacionalnoj razini, u funkciji Službenika za komunikaciju s javnosti o postupcima zaštite okoliša (imenuje i financira Ministarstvo iz vlastitog proračuna). Ova osoba osigurava da se informacije o postupcima zaštite okoliša i prirode plasiraju na pravovremen, ispravan i učinkovit način te da se javna izlaganja organiziraju na primjereni način koji omogućuje aktivno sudjelovanje javnosti u procesu donošenja odluke. Također, predstavnicima javnosti pomaže i objašnjava objavljene informacije vezane za postupke zaštite okoliša, naročito kada se radi o tehnički složenim ili teško razumljivim dokumentima.

Ovaj materijal omogućen je financijskom podrškom Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP i Norveških grantova. Sadržaj ovog materijala isključiva je odgovornost Udruge BIOM i HUSZPO i ne odražava nužno stavove država donatorica i Upravitelja Fonda.

Projekt sufinancira Fond za aktivno građanstvo u Hrvatskoj kao dio Europskog gospodarskog prostora i Norveških financijskih mehanizama 2014. – 2021. koje financiraju Island, Lihtenštajn i Norveška.

Prva skupina smjernica se odnosi na informiranje javnosti i zainteresirane javnosti o javnoj raspravi.

Tablica 1. Informiranje javnosti i zainteresirane javnosti (putem web sitea, pošte, osobe za informiranje,...)

Br	Element Informiranja	Smjernice	Predviđeno trajanje implementacije smjernice / primjenjivost u vanpandemijskim uvjetima	Odgovorna osoba/tijelo
P1.1	Informirati javnost koja nema pristup internetu o zahvatu	Uz korištenje on-line alata za informiranje javnosti, obavezno je i istovremeno korištenje alata kojima se dopire do udjela populacije koja nema pristup internetu, informiranjem javnosti kroz objavu obavijesti o javnoj raspravi preko mjesnih odbora, u različitim lokalnim tiskanim medijima, na lokalnim radio postajama te fizički na lokalno frekventnim mjestima (npr. autobusne postaje, knjižnice, trgovine, trgovi, crkve). Obavijest o pokretanju javne rasprave treba sadržavati i aktualne epidemiološke upute za javni uvid i izlaganje, koje se trebaju pravovremeno revidirati kako bi zainteresirana javnost mogla isplanirati svoje sudjelovanje.	kratkoročno / ✓	Obaveza provođenja ovih aktivnosti bi trebala biti u nadležnosti tijela vlasti, a financiranje istih bi trebalo biti obaveza nositelja zahvata.

Projekt sufinancira Fond za aktivno građanstvo u Hrvatskoj kao dio Europskog gospodarskog prostora i Norveških financijskih mehanizama 2014. – 2021. koje financiraju Island, Lihtenštajn i Norveška.

Druga skupina smjernica se odnosi na održavanje javnog uvida.

Tablica 2. Održavanje javnog uvida (odgovarajući materijal za uvid, mogući uvid i izvan radnog vremena, elektroničko davanje primjedbi, mogućnost imenovanja osobe koja pomaže javnosti i zainteresiranoj javnosti u obrazloženju materijala i davanju primjedbi,...)

Br.	Element Javnog uvida	Smjernice	Predviđeno trajanje implementacije smjernice / primjenjivost smjernice u vanpandemijskim uvjetima	Odgovorna osoba/tijelo
P2.1	Obavijestiti javnost o dostupnosti studije i knjige uvida	<p>Obavijest staviti na naslovnicu web stranice lokalne uprave, zalijepiti plakat na lokacijama koje javnost posjećuje i u vremenu ograničenog javnog okupljanja (npr. ljekarne, ambulante, dućani, postaje javnog prometa i sl.), na lokalnom radiju, putem društvenih mreža lokalne uprave, lokalnim udrugama.</p> <p>Obavijesti sadrže sve potrebne informacije: lokacija uvida, vrijeme primanja stranki, način primanja stranki – epidemiološke mjere (zaštitna maska, dezinfekcija,...), da li se za uvid treba najavljivati/kome i koje vrijeme je dostupno za uvid te kontakt osoba za dodatne informacije.</p>	kratkoročno / ✓	JL(P)RS i nositelji zahvata/investitori
P2.2	Obavijestiti javnost koja je u neposrednoj blizini zahvata o dostupnosti studije i knjige uvida	Obavezno postaviti oglasnu ploču za više od 10 međašnika kao kod postupka izdavanja lokacijske/građevinske dozvole. U slučaju zahtjevnog zahvata poželjno je poštom poslati obavijest o uvidu osobama čije stanovanje ili poslovna aktivnost graniči s lokacijom zahvata.	kratkoročno / ✓	Nositelj zahvata/Investitor ili ovlaštenik

Projekt sufinancira Fond za aktivno građanstvo u Hrvatskoj kao dio Europskog gospodarskog prostora i Norveških financijskih mehanizama 2014. – 2021. koje financiraju Island, Lihtenštajn i Norveška.

Br.	Element Javnog uvida	Smjernice	Predviđeno trajanje implementacije smjernice / primjenjivost smjernice u vanpandemijskim uvjetima	Odgovorna osoba/tijelo
P2.3	Imenovati osobu na županijskoj razini za informiranje/pomoć javnosti i zainteresiranoj javnosti	Imenovati osobu kojoj se javnost/zainteresirana javnost može obratiti za pojašnjenja o samom procesu javnog uvida i sudjelovanja na javnom izlaganju, kao i za slučaj pomoći u pisanju komentara i primjedbi. Osigurati financiranje za rad ove osobe iz županijskog proračuna.	srednjeročno / ✓	Županije /osoba za informiranje može biti iz lokalne udruge
P2.4	Osigurati odgovarajući prostor za javni uvid	Osigurati dostupnost prostora za uvid osobama s invaliditetom. Prostor organizirati u skladu s trenutnim epidemiološkim mjerama i osigurati prisutnost osobe za informiranje/pomoć javnosti.	kratkoročno / ✓	JL(P)RS
P2.5	Osigurati odgovarajuću dostupnost knjige uvida	Dati smjernice nositelju zahvata/investitoru da napravi 10-15 minutnu video prezentaciju koja se može pogledati online (na Internet stranici gdje je objavljena i studija), a koja na jednostavan (više vizualan) način objašnjava planirani zahvat. Osigurati dostupnost knjige uvida na lokaciji JL(P)RS u radnim satima kao i u drugom javnom prostoru u popodnevnim satima uz obavezno prisustvo osobe za informiranje/pomoć javnosti. Dugoročno treba raditi na zamjeni knjige uvida digitalnim alatima te izmijeniti sadržaj	kratkoročno-dugoročno / ✓	MINGOR (smjernice za izradu video prezentacije i izmjenu sadržaja i forme netehničkih sažetaka), ovlaštenik/investitor (video prezentacija)

Projekt sufinancira Fond za aktivno građanstvo u Hrvatskoj kao dio Europskog gospodarskog prostora i Norveških financijskih mehanizama 2014. – 2021. koje financiraju Island, Lihtenštajn i Norveška.

Br.	Element Javnog uvida	Smjernice	Predviđeno trajanje implementacije smjernice / primjenjivost smjernice u vanpandemijskim uvjetima	Odgovorna osoba/tijelo
		i formu netehničkih sažetaka kako bi bili razumljiviji većem broju ljudi kako bi što manje vremena provodili na lokaciji.		sadržaja studije), JL(P)RS (dostupnost knjige uvida)
P2.6	Osigurati više načina davanja komentara i primjedbi na studiju	<p>U knjigu uvida pismeno, ukoliko su lokacije uvida otvorene u pandemijskim uvjetima.</p> <p>Poštom na definiranu adresu ili poštanski sandučić JL(P)RS. Ukoliko je moguće, uvesti telefonsku liniju dostupnu u određene sate (npr. izvan razdoblja kada je većina ljudi na poslu ili u poljoprivrednim radovima) gdje će se javnost moći informirati kako iznijeti svoje primjedbe i komentare u razgovoru koji će biti evidentiran.</p> <p>Otvoriti e-mail kojim javnost i zainteresirana javnost daje komentare i primjedbe koje su punovažne i jednako se razmatraju kao i pisane primjedbe uz uvjet da je identitet pošiljatelja(ime, prezime, adresa e-pošte) nedvosmislen.</p> <p>Dugoročno otvoriti online portal sličan e-savjetovanju gdje će se moći davati komentari i primjedbe za svaki zahvat u RH (vezano uz smjernicu P1.1).</p>	kratkoročno-dugoročno / ✓	JL(P)RS i nositelji zahvata/investitori (otvaranje maila, telefonske linije), MINGOR (dugoročno, otvaranje online portala)

Projekt sufinancira Fond za aktivno građanstvo u Hrvatskoj kao dio Europskog gospodarskog prostora i Norveških financijskih mehanizama 2014. – 2021. koje financiraju Island, Lihtenštajn i Norveška.

Treća skupina smjernica se odnosi na održavanje javnog izlaganja.

Tablica 3. Održavanje javnog izlaganja (javno ili online, vrijeme izlaganja i diskusije,...)

Br.	Element Javnog izlaganja	Smjernice	Predviđeno trajanje implementacije smjernice / primjenjivost smjernice u vanpandemijskim uvjetima	Odgovorna osoba/tijelo
P3.1	Održavati javno izlaganje online	<p>Osigurati odgovarajuću video konferenciju javnog izlaganja za dio javnosti koji nije u mogućnosti fizički prisustvovati raspravi. Time se omogućuje i sudjelovanje većeg broja pripadnika zainteresirane javnosti uz poštivanje svih epidemioloških mjera. Video konferencija mora omogućiti i aktivno sudjelovanje javnosti u javnoj raspravi. Također je potrebno video konferenciju snimati te omogućiti javnu dostupnost snimke na istom mjestu gdje su dostupni i materijali i informacije o toj javnoj raspravi. Osigurati održavanje javnog izlaganja online uz korištenje što više slijedećih mogućnosti:</p> <p>i) preko video konferencija, s osiguranjem prostorije za video poziv u središnjici nadležnog tijela za postupak za javnost koja nema pristup računalu (sudjelovanje javnosti je online i uživo)</p> <p>ii) snimanje javnih izlaganja te postavljanja snimke i dijeljenja linka na Youtubeu</p> <p>iii) prisustvo moderatora koji osigurava da se odgovori na komentare i primjedbe</p>	kratkoročno / ✓	JL(P)RS na čijem području se odvija zahvat

Projekt sufinancira Fond za aktivno građanstvo u Hrvatskoj kao dio Europskog gospodarskog prostora i Norveških financijskih mehanizama 2014. – 2021. koje financiraju Island, Lihtenštajn i Norveška.

Br.	Element Javnog izlaganja	Smjernice	Predviđeno trajanje implementacije smjernice / primjenjivost smjernice u vanpandemijskim uvjetima	Odgovorna osoba/tijelo
		<p>primljene putem online alata dok traje izlaganje uživo</p> <p>iv) primanje telefonskih poziva za davanje komentara/primjedbi</p>		
P3.2	Osigurati odgovarajući prostor i vrijeme trajanja za javno izlaganje	Javne rasprave trebaju se održavati u prostorima u kojima pristup imaju osobe s invaliditetom; potrebno je izbjegavati klasični postav u kojem su predstavnici nadležnih tijela na podiju, a građani u poziciji publike, preporuča se krug u kojem su svi sudionici ravnopravni; treba se dobro isplanirati odnos između uvodnog izlaganja i vremena na raspolaganju za pitanja i odgovore – više je vremena potrebno osigurati za pitanja te je raspravu nužno produžiti na više dana u slučaju složenih zahvata. Ključno je video konferencijama omogućiti sudjelovanje i onima koji nisu u mogućnosti fizički prisustvovati raspravi, ukoliko je ograničen broj sudionika uživo.	kratkoročno / ✓	Nadležno tijelo odgovorno za postupak
P3.3	Prilagoditi vrijeme održavanja javnog izlaganja	Osigurati online javno izlaganje uz snimku na internetu što rješava pitanje praćenja javnog izlaganja u radno vrijeme ili u vrijeme godišnjih odmora/blagdana. U slučaju složenih zahvata omogućiti više javnih izlaganja uz poštivanje epidemioloških mjera i sredstava za posebne okolnosti.	kratkoročno / ✓	Nadležno tijelo odgovorno za postupak

Projekt sufinancira Fond za aktivno građanstvo u Hrvatskoj kao dio Europskog gospodarskog prostora i Norveških financijskih mehanizama 2014. – 2021. koje financiraju Island, Lihtenštajn i Norveška.

Br.	Element Javnog izlaganja	Smjernice	Predviđeno trajanje implementacije smjernice / primjenjivost smjernice u vanpandemijskim uvjetima	Odgovorna osoba/tijelo
P3.4	Evidentirati prijave za sudjelovanja na javnom izlaganju/broj sudionika	Nadležno tijelo treba omogućiti prijave za sudjelovanje na javnom izlaganju te prema epidemiološkim uputama i veličini dostupne prostorije za javno izlaganje ograničiti broj sudionika uživo (prema redoslijedu prijave), a sve ostale zainteresirane uputiti na online sudjelovanje.	kratkoročno / ✓	Nadležno tijelo odgovorno za postupak

Projekt sufinancira Fond za aktivno građanstvo u Hrvatskoj kao dio Europskog gospodarskog prostora i Norveških financijskih mehanizama 2014. – 2021. koje financiraju Island, Lihtenštajn i Norveška.

Četvrta skupina smjernica se odnosi na opće smjernice vezane za postupak javne rasprave koje su proizašle iz dugogodišnje iskustva dionika te predstavljaju temelj za buduća unaprjeđenja samog postupka. Ove smjernice obuhvaćaju probleme vezane za postupak koje su dionici u upitniku i kroz radionice često spominjali te istaknuli kao jedan od ključnih ograničavajućih faktora u adekvatnom uključivanju javnosti u postupak u standardnim uvjetima.

Tablica 4. Opće smjernice vezane za postupak javne rasprave

Br.	Element	Smjernice	Odgovorna osoba/tijelo
O1.1	Formirati središnji portal za javnu raspravu koji uključuje javnost	Postupke koji zahtijevaju sudjelovanje javnosti potrebno je integrirati u e-Savjetovanja ili u neki drugi središnji portal za javnu raspravu koji bi objedinio na jednom mjestu sve obavijesti i informacije vezane za uključivanje javnosti u javne rasprave u postupcima zaštite okoliša, na svim razinama samouprave (uključuje i objavu dokumenata vezanih uz sam zahvat, dokumenata vezanih uz studije, svih izmjena dokumenata u postupku te izrađenih stručnih mišljenja svih tijela u postupku). Ujedno bi se unaprijed omogućilo javnosti i naročito zainteresiranoj javnosti registriranje te primanje notifikacija/elektroničkih obavijesti o vrsti postupaka koji ih interesiraju.	MINGOR
O1.2	Uspostaviti funkciju Službenika za komunikaciju s javnosti o postupcima zaštite okoliša na nacionalnoj razini	Uspostaviti na nacionalnoj razini funkciju Službenika za komunikaciju s javnosti o postupcima zaštite okoliša, koji bi predstavnicima javnosti pomagao i objašnjavao objavljene informacije, naročito kada se radi o tehnički složenim ili teško razumljivim dokumentima. Također, osiguravao bi da se informacije plasiraju na pravovremen, ispravan i učinkovit način te da se javna izlaganja organiziraju na primjereni način koji omogućuje prisustvo većeg broja zainteresirane javnosti te aktivno sudjelovanje javnosti u procesu donošenja odluke.	MINGOR
O1.3	Informirati zainteresiranu javnost o zahvatu	Izrada popisa zainteresirane javnosti koju bi trebalo pravovremeno uključiti u javnu raspravu, a koja je u dometu mogućeg negativnog utjecaja zahvata je složena mjera s obzirom na malu vjerojatnost da se uz manje	Nadležna tijela za provedbu postupaka

Projekt sufinancira Fond za aktivno građanstvo u Hrvatskoj kao dio Europskog gospodarskog prostora i Norveških financijskih mehanizama 2014. – 2021. koje financiraju Island, Lihtenštajn i Norveška.

Br.	Element	Smjernice	Odgovorna osoba/tijelo
		<p>resurse mogu saznati točni kontakt podaci iz katastarskih/zemljišnih knjiga.</p> <p>Predlažu se sljedeće opcije:</p> <p>i) staviti organizaciju izrade popisa zainteresirane javnosti u domenu rada Službenika za komunikaciju s javnosti (referenca na smjernicu O1.2)</p> <p>ii) obavijestiti aktivne lokalne organizacije za zaštitu prirode i okoliša o početku postupka te o svim naknadnim fazama provedbe istog kako bi one dalje distribuirale informaciju javnosti/zainteresiranoj javnosti.</p>	Organizacije civilnog društva
O1.4	<p>Provoditi educiranje javnosti o svrsi i formi postupka Procjene utjecaja na okoliš, javne rasprave u sklopu postupka te obvezama nadležnih tijela u postupanju s komentarima i prijedlozima javnosti.</p>	<p>Poželjno je provesti više akcija edukacije poput izrade brošura, održavanja predavanja te objave tekstova u dnevnim novinama. Sadržaj tekstova i predavanja je potrebno prilagoditi javnosti. Brošure ili tekstove s ovim informacijama trebale bi biti dostupne na istom mjestu gdje se objavljuje obavijest o početku javne rasprave, pogotovo za postupke zahvata od velikog interesa za javnost (smjernica O1.7).</p>	Svi dionici u postupcima procjene utjecaja na okoliš
O1.5	<p>Prilagoditi pravni okvir za sudjelovanje javnosti u postupcima zaštite okoliša tako da se omogući</p>	<p>Potrebno je izvršiti izmjene i dopune Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o zaštiti prirode, Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš i Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša, kako bi se osigurala adekvatna implementacija Aarhuške konvencije u RH. Izmjene i dopune propisa potrebno je izvršiti primjenom preporuka navedenih u dokumentu „Preporuke iz Maastrichta o</p>	MINGOR

Projekt sufinancira Fond za aktivno građanstvo u Hrvatskoj kao dio Europskog gospodarskog prostora i Norveških financijskih mehanizama 2014. – 2021. koje financiraju Island, Lihtenštajn i Norveška.

Br.	Element	Smjernice	Odgovorna osoba/tijelo
	odgovarajuće sudjelovanje javnosti	načinima promicanja stvarnog sudjelovanja javnosti u postupku odlučivanja u području okoliša“ (UN ECE 2016).	
O1.6	Rano uključiti javnost u planiranje projekta	Potaknuti nositelje zahvata/investitore na uključivanje javnosti već u fazi idejnog projekta kako bi javnost imala dovoljno vremena za upoznavanje s projektom i davanje prijedloga za potencijalne izmjene već u fazi planiranja. Kroz prezentaciju projekta i prikupljanje mišljenja javnosti, omogućio bi se zajednički razvoj projekta sa zainteresiranom javnosti. Također, poželjno je poticati organizaciju susreta s lokalnom zajednicom i predstavljanje projekta prije početka postupka javne rasprave, kako bi se zainteresiranoj javnosti dalo vremena da razmisli o projektu, konzultira se međusobno te po potrebi i sa stručnjacima. Preporučuje se podjela letaka s kratkim pregledom planiranog zahvata, naročito vizualnim objašnjenjem na mjestima gdje stanovništvo češće zalazi, kao i direktna podjela u poštanske sandučiće, naročito za zainteresiranu javnost. Letak treba sadržavati i informaciju o kontakt osobi (tel., e-mail i vrijeme dostupnosti) koju javnost može kontaktirati za dodatne informacije. Poželjno je i snimanje lokacije zahvata dronom i prezentacija snimke tijekom svih faza uključivanja javnosti.	Nositelji zahvata/investitori
O1.7	Profesionalno moderirati javna izlaganja za složenije zahvate i/ili zahvate od velikog interesa za javnost	Angažirati profesionalne facilitatore/moderatore javnih izlaganja uključujući i grafičke facilitatore u slučaju složenijih zahvata koji pobuđuju veliko zanimanje javnosti. Odluku o tome koji zahvat je od interesa javnosti Nadležno tijelo može donijeti na temelju povratne informacije dobivene od strane organizacija civilnog društva koje su informirale javnost na početku postupka (smjernica O1.3)	Nositelj zahvata /Investitori

Projekt sufinancira Fond za aktivno građanstvo u Hrvatskoj kao dio Europskog gospodarskog prostora i Norveških financijskih mehanizama 2014. – 2021. koje financiraju Island, Lihtenštajn i Norveška.

Preliminarni zaključci projekta

Glavne aktivnosti projekta „Uključivanje javnosti u javne rasprave u postupcima zaštite okoliša u pandemijskim uvjetima“ obuhvaćaju anketiranje dionika na početku projekta o mišljenju i iskustvima u postupcima javnih rasprava, 3 online radionice s konzultacijskim timom te anketa upućena nadležnim tijelima za provedbu postupaka u zaštiti okoliša te široj javnosti na komentare i mišljenje o glavnom rezultatu projekta (Smjernice za uključivanje javnosti u javne rasprave u postupcima zaštite okoliša u pandemijskim uvjetima).

Uz projektni tim [Udruge BIOM](#) (nositelja projekta) i [Hrvatske udruge stručnjaka zaštite prirode i okoliša](#) (partnera) okupili smo u konzultacijski tim projekta predstavnike Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, županija, ovlaštenika, organizacija civilnog društva, nositelja zahvata i pravnih aktera.

Konzultacijski tim projekta izrazio je potrebu za temeljnom promjenom načina sudjelovanja javnosti pri čemu se većina slaže da je nužna promjena zakonodavnog okvira u segmentu informiranja i uključivanja javnosti ne samo u postupke zaštite okoliša već i u donošenje prostornih planova.

Iz dugogodišnjeg iskustva dionici su iznijeli mnogo prijedloga kako unaprijediti informiranje javnosti i povećati njeno sudjelovanje na javnim uvidima i javnim izlaganjima, a rezultati aktivnosti, istraživanja i projekata koji su prethodili ovom projektu, ugrađeni su u rezultate ovog projekta.

Konzultacijski tim je stavio naglasak na slijedeće mjere za uključivanje javnosti u javne rasprave u postupcima zaštite okoliša u pandemijskom razdoblju pojačanih epidemioloških mjera:

- i) uvođenje prakse istovremene primjene više načina obavještanja javnosti (naročito postizanje veće vidljivosti informacija o postupcima javne rasprave na webu, upotreba ostalih online alata poput društvenih mreža te postavljanje pisanih obavijesti o postupcima javne rasprave na vidljivim mjestima),
- ii) primjenu više načina postavljanja komentara/pitanja javnosti u postupku javnog uvida i javnog izlaganja (naglasak na e-pošti kao načinu davanja komentara i primjedbi ravnopravnom pisanom)
- iii) održavanje javnih izlaganja online uz dostupnost snimke na internetu kako bi što više osoba moglo pristupiti javnom izlaganju i izraziti svoje mišljenje

Daljnje smjernice u kojima bi svi dionici, uključujući konzultacijski tim ovog projekta kao neformalna platforma svih dionika u postupcima u zaštiti okoliša trebali raditi su prvenstveno:

- i) edukacija javnosti o njihovim pravima i načinima uključivanja u javne rasprave, naročito za ranjive skupine (npr. osobe kojima nije dostupan Internet)
- ii) edukacija dionika o načinima ranog uključivanja javnosti u proces javne rasprave
- iii) prijevod preporuka iz Maastrichta (UN ECE (2016). Maastricht Recommendations on Promoting Effective Public Participation in Decision-Making in Environmental Matters.

Projekt sufinancira Fond za aktivno građanstvo u Hrvatskoj kao dio Europskog gospodarskog prostora i Norveških financijskih mehanizama 2014. – 2021. koje financiraju Island, Lihtenštajn i Norveška.

- Prepared Under the Aarhus Convention, UN, New York) koje se nastavljaju na Vodič za provedbu Aarhuške konvencije,
- iv) lobiranje za i sudjelovanje u prilagodbi pravnog okvira koji uključuje ne samo izmjenu relevantnih Zakona i Uredbi, već i nužnost uspostave novih funkcija u postupcima javnih rasprava (Službenik za komunikaciju s javnošću na nacionalnoj razini, Službenik za informiranje na regionalnoj razini – kao i definiranje njihovih dužnosti), definiranje dužnosti članova Povjerenstva za provedbu postupaka u zaštiti okoliša, bolje definiranje sadržaja dokumenata od važnosti u procesu javne rasprave (rješenja, netehničkih sažetaka studija i dr.)

Konzultacijski tim je zaključio kako sustav uključivanja javnosti u predmetnim postupcima funkcionira na formalnoj razini, no za dugoročne i temeljne promjene te kvalitetnije uključivanje javnosti nužna je izmjena Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (NN 64/2008). Također je očita potreba da predstavnici tijela i organizacija koji su dionici ovog projekta kao i sudionici u postupcima procjene i strateške procjene utjecaja na okoliš te glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu nastave nakon završetka projekta zajednički i sustavno raditi na potrebnim promjenama upravo radi razumijevanja različitih uloga u sustavu i usuglašavanja mišljenja.

Projekt sufinancira Fond za aktivno građanstvo u Hrvatskoj kao dio Europskog gospodarskog prostora i Norveških financijskih mehanizama 2014. – 2021. koje financiraju Island, Lihtenštajn i Norveška.

Literatura:

Odgovori dionika na upitnik

Hillary Aidun and Daniel Metzger (2020). Public Participation in the Coronavirus Age, Sabin Center for Climate Change Law at Columbia University

UN ECE (2016). Maastricht Recommendations on Promoting Effective Public Participation in Decision-Making in Environmental Matters. Prepared Under the Aarhus Convention, UN, New York, <https://doi.org/10.18356/a36af035-en>.

Radojčić D. (2017): Prijedlozi za poboljšanje sudjelovanja javnosti u postupcima Procjene utjecaja na okoliš i Strateške procjene utjecaja na okoliš. WWF Adria, Zagreb.

Medunić-Orlić G., Grubišić I. (2016): Zajedno za prirodu i okoliš - priručnik za aktivno građanstvo u zaštiti okoliša i suradnju između lokalne samouprave i građana. Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj Sunce, Split.

Marija Kukec M., Stefanović Đ., Španiček B. (2019): Guidelines for early and transparent inclusion of interested parties in environmental decision making (ETI model). WWF Adria, Zagreb.

Ofak L. (2017.): Prijedlozi radnoj skupini za izradu nove Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti pri Ministarstvu zaštite okoliša i prirode

Projekt sufinancira Fond za aktivno građanstvo u Hrvatskoj kao dio Europskog gospodarskog prostora i Norveških financijskih mehanizama 2014. – 2021. koje financiraju Island, Lihtenštajn i Norveška.